

ZAKON

O OSIGURANJU OD ODGOVORNOSTI ZA MOTORNA VOZILA I OSTALE ODREDBE O OBVEZONOM OSIGURANJU OD ODGOVORNOSTI

I - OSIGURANJE OD AUTOODGOVORNOSTI

1. OPĆE ODREDBE

Članak 1. Ciljevi Zakona

Ovim se Zakonom uređuje: osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, ostala obvezna osiguranja od odgovornosti, osnivanje i ovlasti Zaštitnog fonda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zaštitni fond) i prekršajne kazne za osobe koje postupaju suprotno odredbama ovoga Zakona u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2. Tumačenje izričaja

Izričaji koji se koriste u ovome Zakonu imaju sljedeća značenja:

- **vozilo** označava svako motorno vozilo namijenjeno kretanju po kopnu i pokretano mehaničkom snagom, osim onih koja se kreću po tračnicama, kao i svaku prikolicu bilo da je priključena ili ne;
 - **organizacijska jedinica** označava sjedište ili podružnicu društva za osiguranje (u daljnjem tekstu: društvo);
- oštećena strana** označava svaku osobu koja ima pravo na naknadu u svezi s bilo kojom štetom ili ozljedom koju pričinje vozila;
- zelena karta** označava međunarodnu potvrdu o osiguranju izdanu u ime nacionalnog ureda, sukladno Preporuci broj 5 od 25. siječnja 1949. godine, koju je izdao Potkomitet za cestovni prijevoz Komiteta za kopneni prijevoz Povjerenstva za gospodarstvo Ujedinjenih naroda za Europu (u daljnjem tekstu: Potkomitet UN);
- teritorij na kojem se vozilo uobičajeno nalazi** označuje teritorij:
- a) države čije registarske tablice vozilo nosi,
 - b) države u kojoj je vozilo registrirano bilo da su tablice stalne ili probne,
 - c) države u kojoj su izdane registarske tablice ili znak prepoznavanja u slučajevima kada za neku vrstu vozila registriranje nije obvezno, ali vozilo nosi registarske tablice ili neki drugi znak prepoznavanja jednak registarskim tablicama,
 - d) zemlje u kojoj osoba koja ima vozilo u posjedu ima prebivalište, u slučajevima kada za neku vrstu vozila nisu obvezne ni registarske tablice, niti tablice osiguranja, niti koji od znakova prepoznavanja,
 - e) zemlje u kojoj se dogodila prometna nezgoda u slučajevima kada vozila nose lažne registarske tablice i kada su sudjelovala u prometnoj nezgodi;
- **osiguravatelj** je društvo koje osigurava od rizika građanske odgovornosti prouzročene uporabom vozila na teritoriju Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), isključujući odgovornost vozara, kao i Zaštitni fond, Zaštitni fond Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Zaštitni fond RS) i Ured zelene karte u BiH;
 - **osiguranik** je osoba čija se odgovornost pokriva sukladno odredbama ovoga Zakona;
 - **ugovaratelj osiguranja** je osoba koja s osiguravateljem sklapa ugovor o osiguranju;

- **premija osiguranja** je cijena rizika, odnosno osiguranja koju osiguranik plaća ugovaraču za zaključeno osiguranje;
- **polica osiguranja** je isprava koju izdaju društva koja pokrivaju rizike građanske odgovornosti prouzrokovane uporabom vozila na cijeloj teritoriji BiH, a koji dokazuje da je ugovoreno s osiguranikom obvezno pokriva ovih rizika;
- **Zaštitni fond** je pravna osoba sa sjedištem u Federaciji, koja je osnovana s ciljem pokrivanja šteta koje pretrpe žrtve prometnih nezgoda koje ne mogu biti naknadene sustavom obveznog osiguranja od autoodgovornosti;
- **Zaštitni fond RS** je pravna osoba sa sjedištem u Republici Srpskoj (u daljnjem tekstu: RS), koja je osnovana s ciljem pokrivanja šteta koje pretrpe žrtve prometnih nezgoda koje ne mogu biti naknadene sustavom obveznog osiguranja od autoodgovornosti;
- **Ured zelene karte u BiH** označava profesionalnu organizaciju u BiH osnovanu sukladno Preporuci broj 5, koju je 25. siječnja 1949. godine usvojio Potkomitet UN.

Članak 3.

Osobe koje podliježu obvezi osiguranja

Svaka osoba koja ima u posjedu ili u vlasništvu vozilo koje se u Federaciji kreće po cestama ili u područjima koja su dostupna javnosti, obvezna je zaključiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete prouzrokovane trećim osobama uporabom motornog vozila (osiguranje od autoodgovornosti), sukladno odredbama ovoga Zakona.

Minimalna teritorijalna vrijednost police osiguranja od autoodgovornosti prema trećim stranama izdane u BiH, prema ovom Zakonu ili prema Zakonu o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim odredbama o obveznom osiguranju od odgovornosti RS, je teritorij BiH.

Registriranje motornih vozila, produljenje registracije i izdavanje probnih registarskih tablica može se obavljati tek po podnošenju vrijedeće police ili potvrde o osiguranju od autoodgovornosti prema trećim stranama, ovlaštenim tijelima koja su nadležna za registriranje ili izdavanje probnih registarskih tablica.

Uz vrijedeću policu ili potvrdu o osiguranju prema trećim stranama mora postojati ovjerena uplatnica banke ili pošte o plaćenju premiji, odnosno ovjerena obrojčena priznanica o plaćenju premiji osiguranja izdana od društva.

Članak 4.

Iznimke od obveze osiguravanja

Odredbe ovoga Zakona o obveznom osiguranju ne odnose se na Vojsku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vojska Federacije). Motorna vozila koja se izuzimaju, sukladno ovome članku, moraju imati ispravu nadležnoga tijela BiH, entiteta ili međunarodne organizacije koja potvrđuje njihov status i organa ili tijela nadležnoga za isplatu naknada oštećenim stranama koje mogu biti tužene nadležnome sudu u BiH.

Federacija će osigurati plaćanje naknade za svaku štetu ili ozljedu koju na teritoriju RS prouzroče vozila koja pripadaju Vojski Federacije ili druga vozila Federacije koja su izuzeta od obveznog osiguranja na temelju odredaba ovoga članka. Federacija će proslijediti spisak tih vozila RS i Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Agencija za osiguranje u BiH) i prihvatit će iznimke utemeljene na uvjetima koji su navedeni u ovome članku za vozila sa spiska izuzetih vozila RS.

Federacija je odgovorna prema oštećenoj strani u slučaju ozljede ili štete koju prouzroči osoba koja neovlašteno uporabi motorno vozilo iz stavka 2. ovoga članka, a naknada će se obračunati i platiti sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 5.

Društva kao članovi Udruge društava za osiguranje u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Udruženje društava u BiH), koja se bave obveznim osiguranjem od autoodgovornosti, uz prethodno pribavljenu suglasnost Agencije za osiguranje u BiH, donose zajedničke uvjete i premijski sustav s jedinstvenim osnovicama dijela premije za naknadu štete.

Članak 6. Posebne tarife

U slučajevima kada neka osoba ne može dobiti pokriće osiguranja zbog visoke razine rizika ili niske razine premije, vlasnik ili posjednik vozila koje podliježe obveznom osiguranju od autoodgovornosti prema trećim stranama, bez odgode podnijet će zahtjev Agenciji za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija za nadzor) za obračun posebne premije. Agencija za nadzor odredit će povjerenstvo koje će činiti i članovi Udruge društava koja posluju u BiH koji će obračunati posebnu premiju za podnositelja zahtjeva. Podnositelj zahtjeva može se obratiti bilo kojem osiguravatelju koji posluje u Federaciji, sa zahtjevom koji sadrži obračun povjerenstva, radi zaključenja ugovora o osiguranju, a osiguravatelj je obavezan prihvatiti zahtjev.

Ako osiguravatelj odbije prihvatiti zahtjev kažnjava se sukladno članku 24. ovoga Zakona.

Članak 7. Potvrda o osiguranju - nadzor nad osiguranjem

Prilikom policijskoga kontroliranja postojanja osiguranja od građanske odgovornosti za štetu pričinjenu trećim osobama u prometnim nezgodama dokazuje se policom osiguranja, koju izdaju osiguravatelji ovlašteni pružati tu vrstu osiguranja u Federaciji ili RS, ili odgovarajućim međunarodnim ispravama koji vrijede u Federaciji ili RS, i to samo za razdoblje koje je u njima navedeno.

Sadržaj police osiguranja iz stavka 1. ovoga članka propisat će Agencija za nadzor.

Osobe koje na teritorij BiH uđu vozilima koja se uobičajeno nalaze u inozemstvu smatraju se osiguranim, sukladno ovome Zakonu, ako posjeduju zelenu kartu koja vrijedi na teritoriju BiH, izdanu od nacionalnog ureda osiguravatelja za motorna vozila, osnovanog s ciljem izdavanja zelene karte, i koji je potpisao bilateralnu konvenciju za izmirivanje tražbina u BiH, ili izdanu od osiguravatelja koji je ovlašten izdavati zelene karte.

Za vozila koja ulaze ili putuju u BiH, a koja se uobičajeno nalaze na teritoriju zemalja članica Europske unije (u daljnjem tekstu: EU), neće se nadzirati pokriće osiguranja, pod uvjetom da je između nacionalnog ureda osiguravatelja i Ureda zelene karte u BiH potpisan Multilateralni sporazum od 15. ožujka 1991. godine.

Za vozila koja ulaze u BiH sa teritorija neke zemlje članice EU, a koja se uobičajeno nalaze na teritoriju neke treće zemlje s kojom nije potpisan Sporazum naveden u prethodnome stavku, obavljat će se samo povremene nasumične provjere.

Posjednici vozila koja se uobičajeno nalaze u nekoj zemlji koja nije članica EU ili na izvaneuropskom teritoriju neke zemlje članice EU, nacionalni ured osiguranja (Ured zelene karte) zemlje čiji teritorij nije potpisnikom Multilateralnog sporazuma od 15.03.1991. godine kako bi ušli na teritorij BiH moraju vozila osigurati od odgovornosti prema trećim osobama. Navedeno osiguranje mora vrijediti na cijelom europskom teritoriju zemalja članica EU, kao i na teritoriju država čiji su nacionalni uredi potpisali Multilateralni sporazum. Ispunjenje ove obveze dokazuje se isključivo posjedovanjem potvrde o osiguranju, sukladno st. 1. i 3. ovoga članka.

Ako se tijekom razdoblja osiguranja promijeni vlasnik ili posjednik motornoga vozila, novi vlasnik ili posjednik obavijestit će bez odgode o tome osiguravatelja, a najkasnije u roku od 30 dana. Osiguranik ima pravo u roku od 15 dana od te obavijesti raskinuti ugovor o osiguranju i zahtijevati vraćanje dijela premije, uz uvjet da nije ostvaren štetni događaj. Otkaz stupa na snagu nakon isteka roka od 15 dana od dana na koji osiguranik primi obavijest o otkazu.

Novi vlasnik ili posjednik ima pravo raskinuti ugovor o osiguranju ako ne prihvaća uvjete osiguravatelja, pod uvjetom da je ugovorio drugo pokriće osiguranjem.

Članak 8. Kvalitativni opseg pokrića

Osiguranje pokriva građansku odgovornost posjednika, vlasnika i bilo kojega vozača motornoga vozila prema trećim osobama koje imaju zahtjev za odštetu od osiguranika, sukladno odredbama Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list RBiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", broj 29/03).

Osobe čija je odgovornost pokrivena ugovorom o osiguranju, kao i osobe koje su, iako nisu osiguranici, zaključile policu osiguranja s osiguravateljem kao ugovorna strana, ne smatraju se trećim osobama u smislu stavka 1. ovoga članka. U slučaju da su osobe iz stavka 1. ovoga članka pravne osobe, ni njihovi ovlašteni zastupnici neće se smatrati trećim osobama.

Osiguravatelj odobrava naknadu glede tjelesnih ozljeda ili smrti, kao i imovinske štete ili uništenja, prouzrokovanih trećim osobama u prometnim nezgodama za koje je osiguranik odgovoran po Zakonu, kao i za naknadu opravdanih troškova koje je osiguranik imao u sudskom ili izvansudskom postupku.

Naknade se plaćaju bez obzira na mjesto u kojemu se dogodila prometna nezgoda bilo da se dogodila tijekom vožnje bilo dok je vozilo zaustavljeno.

Naknade se plaćaju i za gubitke koji nastanu postojanjem ili radom instalacija na vozilu, kao i za štete koje pričinje prikolice ili bočna vozila.

Svaka osoba oštećena vozilom čiji posjednik ili vlasnik podliježe obveznom osiguranju od autoodgovornosti, koja ima pravo tražiti odštetu od vozača, bez obzira je li ta osoba bila unutar ili izvan toga vozila, ima izravnu tražbinu od osiguravatelja.

Šteta na imovini koju prijevozi motorno vozilo nije pokrivena obveznim osiguranjem, osim u slučajevima kada se prijevoz te imovine obavlja bez naplate.

Nije pokrivena ugovorom o osiguranju šteta nanijeta osobama koje su dragovoljno ušle u vozilo koje je pričinilo štetu ili nanijelo ozljedu, kada osiguravatelj može dokazati kako su znale da je vozilo bilo ukradeno.

Članak 9.

Kvantitativni opseg pokrivanja

Agencija za nadzor donosi odluku kojom će se regulirati najmanji iznos na koji se može ugovoriti osigurani iznos po osiguranom slučaju.

Najmanji iznos osiguranog iznosa po osiguranom slučaju iz stavka 1. ovoga članka ne može biti manji od:

a) u slučaju tjelesne ozljede osoba - iznos od 500.000,00 KM, bez obzira na broj žrtava uključenih u istu nezgodu. Ovaj iznos bit će *ipso iure* uvećan na iznos od 1.000.000,00 KM dvije godine nakon stupanja na snagu ovoga Zakona;

b) u slučaju štete na imovini - iznos od 350.000,00 KM po jednom štetnom događaju, bez obzira na broj žrtava.

Ako postoji više od jedne osigurane osobe i ako ukupna naknada prelazi iznos naveden u točki a) stavka 2. ovoga članka, iznos naknade će se razmjerno smanjiti.

Ako neko društvo isplati podnositelju zahtjeva iznos viši od iznosa na koji bi imao pravo, s obzirom na razmjerno smanjenje naknade iz razloga što nije znalo za ostale osobe koje imaju pravo na naknadu, ono će i dalje ostati odgovorno prema drugim osobama samo do ukupnoga iznosa navedenog u točki a) stavka 2. ovoga članka.

Osiguravatelj je na temelju istoga ugovora o osiguranju odgovoran za naknadu štete koju pretrpe treće osobe u RS nanijetu od vozila koja se uobičajeno nalaze u Federaciji, sukladno zakonskim odredbama i obveznom pokrivenju osiguranja koja vrijede u entitetu u kom se dogodila nezgoda ili pokrićem koje je navedeno u polici ili propisima Federacije, prema onome koje je više.

Osiguravatelji obveznoga i privatnoga zdravstvenoga, invalidskoga i mirovinskoga osiguranja mogu za iznose koje su platili oštećenoj strani tražiti regres od osiguravatelja čiji je osiguranik odgovoran za nezgodu.

Osiguravatelj koji kao korespondent ili, po ovlasti Ureda zelene karte u BiH, obrađuje i naknđuje štetu koju pretrpe građani BiH u BiH nanijetu od vozila koja se uobičajeno nalaze izvan BiH, mora primijeniti osigurane iznose iz police ako su veće od Zakonom propisanih minimalnih iznosa u BiH, kao zemlji nastanka nezgode.

Članak 10. Izmirenje odštetnih zahtjeva

Osiguravatelj je obvezan u roku od 90 dana od primitka dokumentiranog zahtjeva za naknadu štete ponuditi isplatu ili objasniti zašto nije u mogućnosti to učiniti.

Ako osiguravatelj ne ispuni ovu obvezu kaznit će se sukladno članku 24. ovoga Zakona.

Obveza osiguravatelja iz stavka 1. ovoga članka ne isključuje i ne suspendira pravo oštećene strane da se izravno poslije nezgode obrati ombudsmanu za osiguranje, sukladno Zakonu o društvima za osiguranje u privatnome osiguranju ili nadležnome sudu. U slučaju da se obratio ombudsmanu za osiguranje kazne iz članka 24. ovoga Zakona neće se primjenjivati dok ombudsman za osiguranje ne donese svoju odluku.

Članak 11. Izravno djelovanje

Oštećena osoba ima pravo izravne tužbe protiv osiguravatelja od autoodgovornosti do osiguranog iznosa koji ne može biti manji od najnižeg iznosa predviđenog propisima koji su na snazi u vrijeme kada se dogodila nezgoda. Pravo na izravnu tužbu ne utječe na pravo oštećene strane da podnese zahtjev prema počinitelju udesa.

Članak 12. Prigovori koji proizilaze iz ugovora o osiguranju

Osiguravatelj ne može uputiti prigovore koji proizilaze iz police osiguranja protiv zahtjeva za naknadu štete koji oštećena strana podnese prema odredbama članka 10. ovoga Zakona. Osiguravatelj koji je oštećenoj strani isplatio naknadu ima protiv osiguranika, ugovarača osiguranja ili vozača sva prava koja su predviđena odredbama članka 13. ovoga Zakona.

Članak 13. Pravo regresa od osiguranika

Osiguravatelj od autoodgovornosti koji je isplatio naknadu oštećenom u prometnoj nezgodi koju su prouzročile osobe čija je odgovornost prema trećim stranama pokrivena ovim Zakonom i ako je njihova ugovorna odgovornost isključena u niže navedenim slučajevima, imat će pravo potraživati naknadu od osoba koje su odgovorne za nezgodu, sukladno vrijedećim propisima, ali samo u slijedećim slučajevima:

- kada je nezgoda izazvana namjerno;
- kada je vozač upravljao vozilom bez vozačke dozvole;
- kada je osoba koja je odgovorna za nezgodu upravljala vozilom bez suglasnosti osiguranika. U ovome slučaju osiguravatelj može potraživati regres samo od vozača;
- kada je vozač ukrao vozilo ili kada je upravljao njime znajući da je ukradeno;
- kada vozilo koje je prouzrokovalo nezgodu nije korišteno u svrhu koja je navedena u ugovoru o osiguranju;
- kada je vozač bio pod utjecajem alkohola ili droga koje su ga sprečavale da ima kontrolu nad vozilom.

Članak 14. Granično osiguranje

Motorna vozila koja ulaze u BiH a koja nisu osigurana sukladno ovome Zakonu i za koja nije izdana međunarodna potvrda o osiguranju (zelena karta), sukladno članku 7. stavak 6. ovoga Zakona, ili je ta karta istekla, pri ulasku na teritorij BiH moraju zaključiti granično osiguranje, sukladno ovome članku.

Granično osiguranje se zaključuje na razdoblje do 30 dana, po izboru osiguranika, i ne može se obnavljati.

2. ZAŠTITNI FOND

Članak 15. Institucija Zaštitnog fonda

Ovim se Zakonom u Federaciji osniva pravna osoba pod nazivom Zaštitni fond Federacije BiH sa sjedištem u Sarajevu, pod nadzorom i kontrolom Agencije za nadzor.

Cilj je Zaštitnoga fonda plaćanje odšteta osiguranja od građanske odgovornosti koje proizilaze iz prometnih nezgoda koje se dogode nakon početka njegova rada u slučajevima predviđenim u članku 16. ovoga Zakona.

Zaštitni fond ima slijedeća tijela:

1. skupštinu,
2. upravni odbor i
3. ravnatelja.

Članak 16. Obveze Zaštitnog fonda

Zaštitni fond obvezan je oštećenim stranama plaćati odštetu u slučaju smrti ili tjelesne ozljede i materijalne štete prouzročene u prometnim nezgodama u BiH kada:

- osoba odgovorna za nezgodu ostane nepoznata, u kojem je slučaju Zaštitni fond obvezan dati naknadu samo kod šteta zbog smrti ili tjelesnih ozljeda. Zaštitni fond obvezan je dati naknadu u svim slučajevima u kojima se nezgoda dogodila na teritoriju Federacije;
- je nezgodu prouzročilo vozilo glede kojega nije ispunjena obveza iz članka 3. ovoga Zakona, a vozilo posjeduje osoba s prebivalištem u Federaciji;
- je protiv društva registriranog u Federaciji pokrenut postupak posebne likvidacije zbog stečaja ili zbog oduzimanja odobrenja za rad zbog neispunjenja financijskih obveza prema Zakonu o društvima za osiguranje u privatnome osiguranju ili prema ovome Zakonu.

Naknada ne može prelaziti minimalne limite osiguranih iznosa za svaku nezgodu, kako je predviđeno u točki a) stavak 2. članka 9. ovoga Zakona. Ako postoji više oštećenih strana primjenjuju se stavak 3. članka 9. ovoga Zakona.

U slučajevima predviđenim u stavku 1. ovoga članka oštećena strana može potraživati naknadu od Zaštitnoga fonda, ali ne i od pojedinačnih članova Zaštitnog fonda.

Po isplati odštete Zaštitni fond preuzima sva prava oštećenog koja proizilaze iz nezgode, prema osobi koja je odgovorna za štetu ili njenom osiguravatelju, kao i prema sredstvima društva koje je u postupku posebne likvidacije. Zaštitni fond ima privilegij korisnika naknade predviđen u članku 70. Zakona o društvima za osiguranje u privatnome osiguranju.

Zaštitni fond neće biti odgovoran za refundiranje bilo kojem socijalnom ili privatnom osiguravatelju za bilo koje iznose koje je taj osiguravatelj obvezan platiti oštećenoj strani. Zaštitni fond preuzet će prava oštećene strane prema socijalnom ili privatnom osiguravatelju do iznosa kog je Zaštitni fond platio oštećenoj strani.

Članak 17. Članovi Zaštitnog fonda i skupština članova

Društvo koje u Federaciji obavlja osiguranje od autoodgovornosti, bez obzira ima li registrirano sjedište u Federaciji ili u RS ili izvan BiH, obvezno je članom Zaštitnog fonda.

Kako bi Zaštitni fond ispunjavao svoje obveze, njegovi članovi obvezni su plaćati doprinose koji su utemeljeni na postotku godišnjih premija vrste 10 osiguranja, osim odgovornosti vozara. Godišnja premija je premijski prihod koji se dobiva od osiguranja od odgovornosti vozila iz Federacije. Postotak se određuje odlukom Agencije za nadzor.

Ako financijske obveze Zaštitnog fonda tako zahtijevaju, Agencija za nadzor odlukom može izmijeniti postotak is stavka 2. ovoga članka. Postotak premija koga određuje Agencija za nadzor ne može prelaziti 5% neto premija. Kako bi Zaštitni fond bio u mogućnosti ispunjavati tu obvezu, prve financijske godine po objavi ovoga Zakona, Agencija za nadzor odredit će doprinos za svakog člana Zaštitnog fonda na temelju neto premija prihodovanih u prethodnoj financijskoj godini. Za društvo koje prvi puta obavlja vrstu 10 osiguranja, osim odgovornosti vozara, Agencija za nadzor, kao prvi doprinos u Zaštitni fond, odredit će paušalni iznos koji će biti jednak prosječnoj razini sličnih doprinosa ostalih članova.

Odluke Agencije za nadzor o plaćanju prvoga doprinosa, kao i plaćanju narednih godišnjih doprinosa, objavljuju se u "Službenim novinama FBiH".

Najviše tijelo Zaštitnoga fonda je skupština koju čine njegovi članovi.

Skupština ima pravo odlučivati o svim pitanjima iz svoje nadležnosti. Odluke donosi dvotrećinskom većinom od ukupnoga broja članova Zaštitnoga fonda.

Skupština je nadležna:

- a) odlučivati o imenovanju i razrješenju članova upravnoga odbora;
- b) donositi financijski plan, usvajati financijska i računovodstvena izvješća iz svoje nadležnosti;
- c) donositi opće akte Zaštitnoga fonda, na temelju odredaba ovoga Zakona, uključujući poslove i ustroj Zaštitnoga fonda, kao i sve prijeko potrebne postupke za učinkovitu obradu šteta, uz suglasnost Agencije za nadzor;
- d) ugovarati osiguranja kojima će se pokrivati nesolventnost njezinih članova glede izvršenja njihovih obveza prema Zaštitnom fondu.

Odlukom Agencije za nadzor, koja se donosi u prosincu svake godine i koja se objavljuje u "Službenim novinama FBiH", broj glasova koji će svaki od članova tijekom naredne godine imati u skupštini Zaštitnoga fonda određuje se razmjerno doprinosu svakoga člana u Zaštitnom fondu.

Upravni odbor obavezan je do kraja studenog svake godine podnijeti Agenciji za nadzor izvješće s visinom uplaćenih doprinosa, sukladno članku 18. ovoga Zakona.

Do izdavanja odluke Agencije za nadzor iz stavka 8. ovoga članka svaki član ima pravo glasa na skupštini - po jedan glas za svakih 4.000.000,00 KM ostvarene premije za osiguranje od autoodgovornosti iz prethodne godine. Članovi koji imaju premiju manju od 4.000.000,00 KM imaju pravo na samo jedan glas, bez obzira na stvarni iznos te premije.

Članak 18.

Upravni odbor i ravnatelj

Zaštitnim fondom upravlja upravni odbor. Upravni odbor ima pet članova koje imenuje i razrješuje skupština Zaštitnog fonda na razdoblje od četiri godine.

Ravnatelj organizira rad i upravlja poslovanjem, predstavlja i zastupa Zaštitni fond, provodi odluke upravnoga odbora i odgovara za zakoniti rad Zaštitnoga fonda.

Upravni odbor imenuje i razrješuje ravnatelja.

Ravnatelj se imenuje na razdoblje od četiri godine.

Članak 19.
Nadležnost Agencije za nadzor

Agencija za nadzor Zaštitnog fonda donosi opće akte kojima se regulira:

- a) sastav, način sazivanja i nadležnost upravnoga odbora i ravnatelja, sukladno odredbama članka 18. ovoga Zakona;
- b) vrijeme, način sazivanja, kvorum, glasovanje o odlukama i rad skupštine;
- c) refundiranje iznosa članovima tijekom poslovanja Zaštitnoga fonda;
- d) sva druga pitanja od suštinskoga značenja za rad Zaštitnoga fonda.

Članak 20.
Oduzimanje odobrenja za obavljanje djelatnosti

Ako članovi Zaštitnoga fonda ne ispoštuju odredbe ovog Zakona, Agencija za nadzor oduzet će im odobrenje za rad u vrsti osiguranja od autoodgovornosti.

U slučaju oduzimanja odobrenja za rad novo odobrenje za rad može se izdati tek po proteku jedne godine od dana oduzimanja i nakon potpunog izvršenja obveza društva.

U slučaju prestanka članstva u Zaštitnom fondu koje je posljedicom oduzimanja odobrenja za rad, taj član ima pravo od Zaštitnoga fonda tražiti povrat preostalog dijela svojih doprinosa, koji ostaje nakon što se oduzmu dijelovi razmjerni odštetama i troškovima plaćenim do trenutka prestanka njegova članstva, kao i dio razmjerni rezerviranim štetama. Povrat se može izvršiti tek nakon šest mjeseci po isteku računovodstvene godine tijekom koje je oduzeto odobrenje.

3. INFORMACIJSKI CENTAR

Članak 21.
Opće odredbe

Ovim se Zakonom osniva Informacijski centar koji će biti nadležan za vođenje registra koji sadrži podatke o pojedinostima registriranja motornih vozila koja se nalaze u Federaciji, kao i sve prijeko potrebne podatke u svezi s nezgodama i prekograničnom prometu, s ciljem informiranja svih osoba koje imaju zakonski interes.

Informacijski centar pruža podatke iz stavka 1. ovoga članka bez naknade osiguranicima i oštećenim osobama.

Sve pojedinosti koje se odnose na način rada, organiziranje i financiranje Informacijskog centra regulirat će se propisima koje će donijeti Agencija za nadzor i statutom Informacijskog centra.

Službenici Federalnog ministarstva unutarnjih poslova ili sudbenih tijela koji se bave prometnim nezgodama obvezni su društvima, na njihov zahtjev, podnositi podatke o svim prometnim nezgodama.

II - OBVEZNO OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI

Članak 22.

Agencija za osiguranje u BiH propisuje i druge vrste obveznog osiguranja.

Kada je osiguranje od odgovornosti prema trećim osobama propisano kao obvezno, treće osobe imaju pravo na izravno potraživanje od društva do limita do kog je osiguranje obvezno, čak i ako iznos naknade štete prelazi osigurani iznos.

Osiguravatelj ne može uložiti prigovore koji proistječu iz ugovora o osiguranju protiv treće osobe koja je pretrpjela štetu, osim ukoliko osoba koja je pretrpjela štetu nije ugovarač osiguranja ili druga osoba pokrivena policom, ili, pod uvjetom da skupa žive, supružnik i rodaci do drugog stupnja krvnog ili tazbinskog srodstva, bilo ugovarača osiguranja ili osiguranika. Ukoliko osiguravatelj izvrši plaćanje trećoj osobi, iako na to nije bio obavezan prema ovim odredbama, osiguravatelj će subrogirati zahtjev treće strane protiv osiguranika, i to do visine plaćenog iznosa. Ograničenje neće postojati prije proteka šest mjeseci po subrogaciji.

Prema trećoj osobi koja je pretrpjela štetu ne može se uložiti prigovor raskida ili isteka ugovora osiguranja prije isteka roka od 30 dana od dana kada je osiguravatelj obavijestio o raskidu ugovarača ili u tu svrhu određena pravna osoba. U slučaju iz ovoga stavka, osiguravatelj se neće smatrati odgovornim do opsega do koga treća strana može dobiti naknadu od drugoga osiguravatelja za svoje štete ili od fonda za socijalno osiguranje.

Ako je više trećih osoba pretrpjelo gubitke ili oštećenje, svaka od njih bit će obeštećena razmjerno. Ako naknada plaćena jednoj oštećenoj osobi prelazi razmjerni dio osiguranog iznosa koji bi joj pripadao, osiguravatelj će biti oslobođen od svoje obveze prema drugima za razmjerne štete preko osiguranog iznosa, osim ukoliko je osiguravatelj načinio prvo plaćanje svjestan postojanja drugih zahtjeva. Preostali oštećenik imat će zahtjev prema obeštećenoj trećoj osobi za regres iznosa primljenih preko razmjernog iznosa osiguranog iznosa koji bi mu pripadao.

Odredbe ovoga članka neće se primjenjivati na osiguranje od autoodgovornosti.

III - KAZNENE ODREDBE

Članak 23. Kaznena djela

Svaka osoba koja ima u posjedu ili u vlasništvu vozilo u uporabi u Federaciji, na cestama ili u područjima dostupnim javnosti i koja ne pribavi osiguranje od odgovornosti prema trećim osobama, koje proizilazi iz prometnih nezgoda, kaznit će se zatvorom od 30 dana do tri godine.

Članak 24. Prekršaji

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM do 50.000,00 KM kaznit će se društvo koje propusti ispuniti obveze predviđene čl. 5., 6., 10. stavak 1., i člankom 17. stavak 2. ovoga Zakona.

Odgovorna osoba u društvu bit će kažnjena za prekršaje određene ovim člankom novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM.

Postupak predviđen člankom 79. Zakona o društvima za osiguranje u privatnome osiguranju primjenjuje se za prekršaj predviđen ovim člankom.

IV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

Agencija za nadzor donijet će provedbene akte sukladne ovome Zakonu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 26.

Police osiguranja koje pokrivaju građansku odgovornost koja proizilazi iz prometnih nezgoda koje su izdane do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ostaju vrijedeće do datuma njihova isteka.

U slučaju da je odobrenje za preuzimanje osiguranja od autoodgovornosti oduzeto zbog neispunjenja obveze prema Zaštitnom fondu, kako je regulirano člankom 20. ovoga Zakona, društvo će raskinuti svoje vrijedeće police, sukladno članku 29. Zakona o društvima za osiguranje u privatnome osiguranju, i refundirati osiguranicima prijenosne premije prema tim policama, po odbitku iznosa jednakom 25% tih premija.

Odredbe članka 7. st. 4., 5. i 6. primjenjivat će se od dana kada Ured zelene karte u BiH potpiše Multilateralni jamstveni sporazum između nacionalnih ureda osiguravatelja od 15. ožujka 1991. godine.

Zaštitni fond osnovat će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 27.

Odredbe Zakona o osiguranju imovine i osoba ("Službene novine FBiH", br. 2/95, 7/95, 6/98 i 41/98) koje se odnose na obvezno osiguranje putnika u javnom prijevozu, vlasnika ili korisnika letjelica od odgovornosti prema trećim osobama i vlasnika ili korisnika brodica na motorni pogon od odgovornosti prema trećim osobama, ostat će na snazi sve dok se ne donesu propisi koji će regulirati ostala obvezna osiguranja po postupku opisanom u članku 6. stavak 1.toč. (b) i (c) Zakona o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 12/04).

Članak 28.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje vrijediti Zakon o osiguranju imovine i osoba ("Službene novine FBiH", br. 2/95, 7/95, 6/98 i 41/98), osim odredaba navedenih u članku 27. ovoga Zakona.

Članak 29.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, v.r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, v.r.